

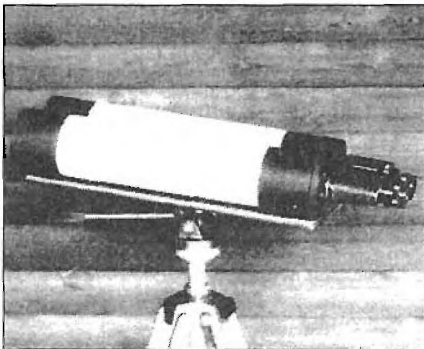

Olvasóink írják

33x70-es óriásbinokulár

Az objektív az ismert 72/500-as, a prizmaház és az okulárok egy 8x30-as Zeiss-binokulárból származik. A kész binokulárt egy falpra rögzítettem, és ezen juszტიroztam. A beállítást megkönnyíti, ha az okulárokra eltérő színű szűrőket helyezek. Csodálatos a 33x-os nagyítás 2,5-os látómezővel!

Gieler Zoltán, Verőce

Győri csillagvizsgálók

Dióhéjban a három győri 30 cm-es távcső történetéről

1. Széchenyi István Műszaki Főiskola

A győri csillagda 1955 októberében alakult, röviddel az első szputnyik fellövése előtt. A 30 cm-es távcsövet 1957-ben kaptuk. Ennek optikáit az Uránia adta, a mechanika és az elhelyezés biztosítása a Vagongyár feladata volt. A távcsőhöz 3 db csodálatos „no name” okulárt kaptunk, ami akkoriban még nagy kincsnek számított. A mechanika tervei is az Urániában készültek, a kivitelezés az MVG Szerszám üzemében történt. A távcső elkészülte után az akkori Ady Endre Művelődési Ház lapos tetejére került. A kupola, amelynek 6 m az átmérője, csak 1970-ben készült el, kiváltva a kutyaólnak becézett, csillesínen gördülő letolható tetőt. Az új kupola tervrajzát édesapám készítette, a kivitelezését a Bercsényi Miklós szakközépiskola szakmunkástanulói végezték hegesztési és lemezmunka gyakorlat keretében.

A művelődési ház közben RÁBA Oktatóközponttá alakult. 1984 egyik téli reggelén a kupolát a távcsővel együtt leemelték, és a győri főiskolai laborok előtti

A csillagda főműszere a 70-es években (balra az intézmény alapítója, Szitter Béla)

térre szállították. Itt feküdt másfél évig, benne a távcsővel, a főtükroket kivéve, amelyet Dévai Antal otthon, a ruhászekrényben őrzött. Később a kupolát egy katonai daruval a főiskola K3-as kollégiumának tetejére emelték. Ehhez a főiskola kb. 100 ezer Ft összeget biztosított. Sajnos a kupola a megemelés közben deformálódott, ezért nehezen forog körbe, a hajtó villanymotor füstölni szokott. E központi probléma megoldása már régóta váratott magára. Az új meghajtómotort és a nagy áttételű hajtóművet idén kaptuk meg.

A győri csillagda kupolája

A tükör soha nem adott jó képet, viszont ismeretterjesztési célra tökéletesen megfelel. A tükröt 1992 őszén Csatlós Géza felújította, így most optikai minősége sokkal jobb (309/2295 mm). 1992-ben pályázat útján bővítettük okulárkészletünket Szabó Sándor ortho okulárjaival, valamint kicseréltük a segédprizmát 60 mm-es segédtükrökre. 1994-ben kupolafestés, valamint távcsőfestés következett.

Másik távcsövünk egy 150/1500-as refraktor, alumínium tubusban, Réti Lajos-féle állványon. Ez szép képet ad, néha a 30-as vezetőtávcsöveként használjuk.

A foglalkozásokat illetve bemutatókat csütörtök estéenként tartjuk. Sajnos nagyon kevés látogatónk van. A bemutatók a Hold, a bolygók, fényesebb üstökösök és mélyegek megfigyelésére összpontosítanak. Komolyabb munka amúgy sem végezhető. Sajnos a kupola elhelyezése nem kedvez a megfigyelésnek. A kollégium mint egy nagy fűtőtest, sok felfelé áramló meleg levegőt termel, így az objektumok mindig vibrálnak, azonkívül közel van Győr belvárosa, így mi is nátriumlámpák fényében úszunk.

Levélcím: SZIF Csillagász Klub, 9026 Győr, Hédegrávi u. 3.

2. Vingler Béla, Győrújfalú

A csillagászáttal 1986-ban került igazán testközelbe. Első távcsövét 1989 decemberében építette, mely egy 160/1000-es newton volt. A tükröt 1989 márciusában vásárolta, melyet Duchaj István pilisi amatőr csiszolt. A mechanikát 1990-ben készítette el, majd az udvarban került felállításra. Ezt a régi távcsövet azonban rövid idő alatt „kinőtte”, és eladta. A 30 cm-es Newton Kárpát József volt Mosonmagyaróvári amatőrtársunk özvegyétől vette meg 1993 júniusában. Ez egy ikerreflektor, mely egy 300/1420-as és egy 200/1000-es Newtonból áll. A mechanika át lett alakítva, a fotózás céljából, a tubust lerövidítette, fókuszírozót szerelt rá, az optikát pedig Csatlós Géza újította fel. Következő újjátásként a letelhető tetejű kupolát 1994 tavaszán készítette el. Fő tevékenysége a mélyegezés és a bolygók megfigyelése, fotózása.

Az obszervatórium elkészülte után nem sokkal, 1994 végén korszerűsítették az utcában a közvilágítást. Ez bizony súlyosan megpecsételte Újfalun is a további észlelési tevékenységet. Ennek dacára lelkesedését nem veszítette el, és minden érdeklődőt szeretettel vár.

Levélcím: Vingler Béla, 9171 Győrújfalú, Arany János u. 11.

3. Horváth Marcell, Győrszentiván- kertváros

Jómagam még általános iskolás koromban kezdtem, valamikor a '70-es évek végén. Édesapám egyszer megmutatta nekem *A távcső világa* című könyvet, ami fordulópontot jelentett addigi érdeklődésemben. Első távcsövet Kulin Gyuri bácsitól rendelte nekem édesapám, jutalmul, amiért felvettek a gimnáziumba. A műszer 1983 végén készült el, mely egy 146/1000-es Newton. Most is megvan, a 30-as vezetőjeként használom. Sokáig egyedül észlelgettem, Tóni bácsival csak főiskolás koromban ismerkedtem össze. 1991-ben vásároltam az Uránia csillagvizsgálóban 200/1350-es második tükrömet, melyből „divatos”, rácsos szerkezetű Dobson készült. Ez a szerelési mód nagyon bevált, azóta csak ilyen távcsöveket készítek. Később a 15 cm-est is átépítettem ilyenre. A tükröket Csatlós Géza felújította, mert az évek alatt „el-dobták” magukat (Győrben abszolút többségben vannak a Csatlós-tükrök). Győrszentiván tiszta, sötét ege arra ösztönzött, hogy nagyobb távcsövet is építsek. Főleg mélyegezni szeretek, így 1995-ben megépítettem én is saját 30 cm-es Newtonomat (296/1780 mm). Sajnos idén tavasszal bevezették az én utcámban is a világitást, ezért most „szabotázs” akciót tervezetek. Azóta senmit nem is észleltem.

Eddig sok ismerősnek, és érdeklődőnek mutattam meg az égi objektumokat. Sajnos a csillagvizsgáló nagyon kiesik Győr lakott területéből, így csak a legeltekéltebbeket sikerült elcsábitanom.

Összefoglalva: a győri 30 centések ege siralmas helyzetben van, mely évről évre romlik. Lassan már csak a bolygókat látni. Most épült meg a Győri Ipari Park (ennek területén volt a pápai műse), amely újabb hatalmas fénykupolát alkot. A park nagy területén kevés az épület, szünte a szántóföldet világitják ki.

Összeállította: Horváth Marcell
9023 Győr, Álmos u. 18.

Apróhirdetések

VENNÉK 300 mm-es vagy kisebb átmérőjű távcsőtükör. *Szabó Álmos, 5650 Mezőberény, Madár út 3/1.*

ELADÓ egy 160/1495-ös alumíniumozásra szoruló főtükör, 5000 Ft-ért. *Weintraut József, 7720 Pécsvárad, Munkácsy M. u. 17.*

ELADÓ a Meteorológia c. értelmező szótár. Kb. 3000 fogalom részletes magyarázata. *Vasas Róbert, tel.: (34) 334-193 (19^h-22^h)*

ELADÓ 375 mm-es, 45 mm vastag, garantáltan buborék- és feszültségmentes, kis hőtágulású gyári távcsőtükör korong, üzleti ár feléért. *Molnár Imre, tel.: (1) 208-4935*

ELADÓ japán gyártmányú 12x50-es binokulár (ára 5500 Ft). *Tóth Gyula, tel.: (1) 403-6421*

NEWTON-TÁVCSÖRE cserélném vagy eladnám 60 ezer Ft értékben 1967-es, műszaki vizsgával rendelkező Pannónia P10-es motorkerékpáromat. Ugyanitt eladó 250/1207-es Newton-távcső fókuszírozóval, keresővel, tubusban. *Földesi Ferenc, 8200 Veszprém, Sáfrány út 24.*

ELADÓK csillagászati könyvek és videofilmeik, térképek. Válaszborítékért listát küldök. **KERESEK** Szabó Sándor-féle 300 mm átmérőjű főtüköröt, kvarc védőréteggel. *Farkas Ernő, 1161 Budapest, Csömöri út 81.*

ELADÓ egy 150/530-as aluzott parabola-tükör optikai üvegből, 5000 Ft-ért. *Jankó Zoltán, 2941 Acs, Bajcsy Zs. u. 36. Tel.: (34) 385-340 (este). E-mail: jankoz@rs.szif.hu*

KEZDŐ hobbi csillagász venne kis lencsés távcsövet. *Jüni Mária, tel.: (1) 275-9641*

ELADÓ csillagászati folyóiratok: AuR '76-'81 között kötve, Saturn '79-'81 kötve, a Sonne évfolyamai, Föld és Ég, különféle segédesszközök, optikák észlelésekhez, frekvencia szabályozó Zeiss lb órágéphez vagy hasonló teljesítményűhöz, napészlelő fólia. *Iskum József, 1041 Budapest, Rózsa u. 48.*

ELADÓ eredeti Guide 5.0 CD-ROM féláron, 7000 Ft-ért. 15 millió csillag, 4 millió egyéb objektum, az összes kisbolygó, üstökös stb. DOS és Win verzió is. *Szabó Sándor, 9400 Sopron, Baross u. 12. Tel.: 99/332-548, E-mail: sszabo@syneco.hu*

Programajánlat

MCSE-programok

Budapest: Keddenként tartunk ügyeletet a BME R Klubjában (XI. Műgyetem rakpart 9.) 18–21 óra között. Távcsoépítési tanácsadás, cserebere, előadások, a Budapesti Csoport találkozói.

Baja: A Bácskai Csoport minden pénteken 18 órától éjfélig tartja foglalkozásait a Tóth Kálmán u. 19. sz. alatti csillagvizsgálóban.

Hajdúböszörmény: A Monolit Ifjúsági Klubban minden héten kedden 18 órától tartjuk csillagászati összejöveteleinket. Előadások, filmvetítések, derült ég esetén észlelés (cím: Újvárosi u. 13.).

Pécs: Az APCSE Csillagászati Klubja (Pécs, Szent István tér 17.) minden hétfőn 18 órától várja a tagokat.

Szeged: A Szegedi Csillagvizsgálóban tartjuk összejöveteleinket keddenként 19 órai kezdettel, derült idő esetén észlelés a Csillagvizsgáló kisebb műszereivel.

Esztergom: A Szabadidő Központban (Bajcsy Zs. u. 4.) minden szerdán este 6-kor találkoznak a tagok.

Előadásorozat az R Klubban

(BME R Klub, XI. Budapest, Műgyetem rakpart 9.) *Az előadások keddenként 19:00-kor kezdődnek!*

Okt. 7. Kisbolygók — közelről (*Kereszturi Ákos*)

Okt. 14. Csillagászat és amatőrcsillagászat a vallonok földjén (*Bartha Lajos*)

Okt. 21. Hírek a Vörös Bolygóról (*Illés Erzsébet*)

Okt. 28. Látogatás az MTA Csillagászati Kutatóintézetében. Találkozás 18:00-kor a 21-es busz normafai végállomásánál! (Az MCSE-ügyelet elmarad!)

Kiállítás a Plantáriumban:
a körfolyosón megtekinthető a *Közelebb a csillagokhoz c. asztrofotós kiállítás* a Magyar Csillagászati Egyesület tagjainak munkáiból.

A kiállítás támogatója a Budapest Bank Budapestért Alapítvány

Oszt rák távcsoves találkozó (ITT 13)

A tizenharmadik Internationales Teleskoptreffen (ITT 13, Nemzetközi Távcsoves Találkozó) színhelye ismét Karintia, az Emberger Alm. A szept. 26–28. közötti találkozóval kapcsolatban a következő címen lehet érdeklődni: Wolfgang Ransburg, Wasserburger Landstr., 18/a, D-81825, München. Tel./fax: 089/425531

BANACAT-3

CCD hétvége Bajai Observatóriumban (Szegedi út). Október 4., szombat, sötétéjszaka. Az első hazai sorozatgyártású CCD kamera (AMA-KAM) és nagy távcsovek bemutatója, szaktanácsadás stb. Jelentkezés: Tel.: (79) 424-027

Ágasvár ősszel is sötét éggel várja az észlelni vágyó amatőröket!
A szállás díja MCSE-tagok számára kedvezményes,
350 Ft/fő/éjszaka (+ fűtés, ha az időjárás megköveteli).
Helyfoglalás Juhász Jánosnál, az ágasvári turistaház vezetőjénél
(tel.: 06-60-343-435)